

Handläggare
Amanda Gordon
Telefon: 08-50825586**Till**
Kommunstyrelsen**Remiss av Betänkandet - Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS (SOU 2025:39)****Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/800

Förvaltningens förslag till beslut

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett i uppdrag till socialnämnden för besvarande av remitterat betänkande *Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS (SOU 2025:39)*. I betänkandet föreslås en rad åtgärder för att främja användningen av digital teknik inom socialtjänsten.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen, då det bedöms medföra mervärden i form av ökad självständighet och livskvalitet för brukare, större trygghet för anhöriga och effektivitet för personal.

Förvaltningen ser positivt på att informerat samtycke och integritetsskydd, hanteras tydligt, och att lagens teknikneutralitet skapar förutsättningar för flexibel tillämpning och långsiktigt främjande av innovation för insatser inom SoL och LSS.

Förvaltningen ser att inköp av nya digitala system, hjälpmedel samt dess underhåll kan medföra merkostnader. Det kommer även behövas utbildningsinsatser på olika nivåer för att höja den digitala kompetensen i verksamheterna. Det kan också finnas utmaningar att följa effekterna av digital teknik.

Socialförvaltningen tillstyrker betänkandets fokus på att stärka barns rättigheter vid användning av digital teknik i socialtjänsten, särskilt vad gäller information, delaktighet och medgivande.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat Betänkande av utredningen Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS (SOU 2025:39).

Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Skärholmens och Norra innerstadens stadsdelsförvaltningar. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2025-07-29.

Ärendet

Digital teknik inom vård och omsorg

Antalet äldre och personer med behov av särskilt stöd ökar snabbare än antalet yrkesverksamma, vilket ökar behovet av personal inom vård och omsorg. För att möta detta krävs effektivare arbetssätt och ökad användning av digital teknik i socialtjänsten.

I juni 2023 antog regeringen propositionen *Välfärdsteknik inom äldreomsorgen*. Målet var att främja användningen av digital teknik i äldreomsorgen genom att klargöra att insatser kan genomföras med stöd av välfärdsteknik. När betänkandet remitterades 2020¹ välkomnade socialförvaltningen inom Stockholm stad de föreslagna regleringarna som bedömdes underlätta och förbättra vård och omsorg för personer med nedsatt beslutsförmåga.

Som nästa steg i utvecklingen av välfärdsteknik inom vård och omsorg, syftar betänkandet *Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS*, till att ytterligare öka möjligheterna för fler personer att ta del av sådana insatser.

Betänkandet föreslår en lagändring som reglerar användningen av digital teknik inom socialtjänsten, inklusive insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Detta omfattar även användningen av digital teknik när insatser ges till personer med nedsatt beslutsförmåga. Syftet är att säkerställa att alla, oavsett beslutsförmåga, kan ta del av insatser med stöd av digital teknik på lika villkor, och att främja trygghet, livskvalitet och självständighet för den enskilda och ge stöd till omsorgsgivaren och dess personal.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Förslag enligt utredningen

- Digital teknik ska få användas vid alla insatser enligt SoL och LSS, inte bara vid vissa specifika insatser.

- Reglerna ska vara teknikneutrala och gälla alla typer av digital teknik som används för att utföra insatser, utom teknik som förutsätter att den förs in i kroppen.
- Användandet av digital teknik ska inte regleras särskilt i SoL och LSS, utan befintliga regler om inflytande och kvalitet ska gälla även när insatser ges med digital teknik.
- Särskilt integritetskänslig digital teknik, som monitorering, sensorering och positionering, ska regleras genom integritetsskyddande åtgärder i socialtjänstens registerförfattning.
- Personer med nedsatt beslutsförmåga ska kunna ta del av insatser med digital teknik på lika villkor som andra personer, och en reglering om hur nedsatt beslutsförmåga ska hanteras i de fall ett särskilt samtycke krävs till behandlingen av personuppgifter.
- Samtycke:
 - 1) Det ska införas en reglering om hur samtycke ska användas för att behandla personuppgifter när en person har nedsatt beslutsförmåga.
 - 2) Tre villkor måste vara uppfyllda för att personuppgifterna ska få behandlas i dessa fall: personens beslutsförmåga får inte vara tillfälligt nedsatt, de som arbetar nära personen måste försöka ta reda på vad personen vill, och det får inte finnas något som tyder på att personen inte vill att hans eller hennes personuppgifter ska behandlas.
 - 3) Det kan förekomma situationer där den som får en insats bor tillsammans med en närstående som har nedsatt beslutsförmåga. I sådana fall ska man också klarlägga den närståendes förmåga att samtycka till behandling av personuppgifter, på samma sätt som man gör för den som får insatsen.
 - 4) Barns beslutskompetens att samtycka till behandling av personuppgifter ska tillvaratas genom att kravet på samtycke i SoLPUL² ska gälla även när den som tar emot insatsen är ett barn.
- Betänkandet bedömer att förslagen inte kommer att medföra ökade kostnader för kommuner eller andra som bedriver verksamhet inom socialtjänsten eller enligt LSS. Omställningen förmodas ge samhällsekonomiska

besparingar genom att en ökad användning av digital teknik kan bidra till effektivisering av socialtjänsten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen ställer sig överlag positiv till förslagen i utredningen och bedömer att det går i linje med kommunens ambition om omställning till framtidens socialtjänst genom att öka användningen av digital teknik.

Mervärden i lagförslaget

Förvaltningen anser att användningen av välfärdsteknik inom kommunens insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är av stor betydelse för ökad självständighet och livskvalitet för brukare och ökad trygghet för dess anhöriga.

Etiska och juridiska aspekter av användningen av digital teknik i socialtjänsten såsom frågor om informerat samtycke och dataskydd är tydligt beskrivet i betänkandet. Förvaltningen ser positivt på att införa tillägg i behandling av personuppgifter gällande integritetskänslig teknik så som övervakning, identifiering av rörelser och att visa var personer befinner sig geografiskt.

Socialförvaltningen bedömer att lagförslagets teknikneutralitet borgar för en långsiktig hållbar reglering med utrymme för innovation och utveckling av insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Utmaningar vid tillämpning av digital teknik

I betänkandet konstateras att det inte finns några generella hinder mot att använda digital teknik i socialtjänsten och insatser enligt LSS och SoL, men det kan finnas specifika begränsningar och krav som måste beaktas i varje enskilt fall. Socialförvaltningen kan emellertid se en rad utmaningar vid införande av lagändringen.

Kostnader och resurser

Enligt betänkandet bedöms regleringen inte medföra ökade kostnader för kommuner eller andra som bedriver verksamhet inom socialtjänsten eller enligt LSS. Det bedöms snarare ge samhällsekonomiska besparingar genom att en ökad användning av digital teknik kan bidra till effektivisering av socialtjänsten.

Socialförvaltningen delar i stort denna uppfattning. Tekniken bör medföra att medarbetare i högre utsträckning kan fokusera på omsorg i form av psykosocialt stöd. Dock kan inköp av nya digitala

system och hjälpmedel samt underhållet av dessa system kräva investeringar.

Tillämpning av digital teknik i kommunen kommer kräva flexibla system med utrymme för integration mot andra system samt utveckling och uppdateringsmöjligheter. Om detta saknas kommer omställningen bli mer kostsam i tid och resurser.

Digital kompetens

En potentiell begränsning som kan göra att omställningen för tillämpning tar tid, kan vara brist på teknisk kompetens och digital mognad hos medarbetare inom socialtjänsten att använda digitala verktyg och system på ett effektivt sätt. Denna synpunkt lyftes även i remissyttrandet avseende välfärdsteknik i äldreomsorgen.

En prioriterad fråga vid införande av lagförslaget kommer vara att utforma utbildningsinsatser för att höja digital kompetens. Det behöver göras en inventering för att fastställa på vilka nivåer och inom vilka befattningar kompetensen behöver stärka för att öka digital delaktighet hos befintligt anställda. Det behöver troligtvis även rekryteras medarbetare med digital kompetens för att underlätta implementeringen.

Uppföljning och utvärdering

I betänkande saknas tydlig beskrivning av hur uppföljning och utvärdering av effekten av digital teknik i socialtjänsten ska gå till. Det gör det kan ta längre tid att identifiera och åtgärda eventuella hinder som uppstår.

Barnrättsperspektiv

Socialförvaltningen tillstyrker betänkandets ambition att stärka barnets rättigheter vid användning av digital teknik inom socialtjänsten. Det är positivt att barnets rätt till information, delaktighet och inflytande lyfts fram, i linje med barnkonventionen.

Betänkandets tydliga definition av medgivande och dess krav på att detta ska vara frivilligt, informerat och otvetydigt, välkomnas också. Det är särskilt viktigt med tydliga riktlinjer för hur barns medgivande ska hanteras utifrån ålder och mognad, samt hur bevisbördan för ett lämnat medgivande ska hanteras av personuppgiftsansvariga.

För att möjliggöra ett rättssäkert och praktiskt genomförande behövs stöd tas fram i form av vägledningar, utbildning och resurser, särskilt i bedömningen av barns mognad och vid dokumentation av medgivanden.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Text Betänkandet - Digital teknik på lika villkor – En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS (SOU 2025:39)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-07-22
Anna Mattsson, Avdelningschef	2025-07-22